

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: O tłumaczeniu nazw własnych przez Mirosławę Czarnocką-Wojs w opowieściach Beatrix Potter

Author: Marcin Gliński

Citation style: Gliński Marcin. (2017). O tłumaczeniu nazw własnych przez Mirosławę Czarnocką-Wojs w opowieściach Beatrix Potter. W: J. Lubocha-Kruglik, O. Małysa (red.), „Przestrzenie przekładu T. 2”. (S. 189-199). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Marcin Gliński

Uniwersytet Śląski w Katowicach

O tłumaczeniu nazw własnych przez Mirosławę Czarnocką-Wojs w opowieściach Beatrix Potter

O przekładaniu tego, co „nieprzekładalne”, w utworach Beatrix Potter

Celem niniejszych rozważań jest przedstawienie konsekwencji zastosowania naturalizacji tekstu wyjściowego w przekładach opowieści Beatrix Potter¹ z angielskiego na polski przygotowanych przez Mirosławę Czarnocką-Wojs². Uważam, że w przypadku literatury dziecięcej nazwy własne pełnią trzy kluczowe funkcje. Po pierwsze, oddają one koloryt miejsca, w którym toczy się akcja powieści. Po drugie, wyrażają komizm sytuacyjny, który jest konsekwencją ich użycia. Wreszcie po trzecie, ich niepowtarzalność pobudza fantazję czytelnika i motywuje go do oryginalnych interpretacji tekstu. Mianem naturalizacji, której angielska nazwa to *cultural context adaptation*, określa się zbiór technik tłumaczeniowych zmierzających „do oddania tekstu wyjściowego w sposób najbardziej naturalny jak to możliwe z punktu widzenia formy, konwencji i kultury języka docelowego”³. Naturalizacja jest określana przez Teresę Tomaszkiwicz jako „tłumaczenie zorientowane na odbiorcę”⁴. Tłumacz stosujący ten zabieg „bierze przede wszystkim pod uwagę *sens*, który stara się oddać za pomocą

¹ B. POTTER: *The Complete Tales*. London 2006.

² IDEM: *Bajki dla najmłodszych*. Tłum. M. CZARNOCKA-WOJS. Warszawa 1991.

³ T. TOMASZKIEWICZ: *Naturalizacja*. W: *Terminologia tłumaczenia: przekład i adaptacja*. Red. T. TOMASZKIEWICZ. Poznań 2004, s. 110–111.

⁴ Ibidem.

tylko i wyłącznie środków języka docelowego”⁵. Owe strategie przekładania nazw własnych spełniają zatem oczekiwania stylistyczne i językowe docelowych odbiorców, ale z punktu widzenia socjokulturowego dzieje się to kosztem tego, co „obce” w tekście wyjściowym dla zagranicznego czytelnika⁶.

Jak uważa Edyta Manasterska-Wiącek, komiczne fantazje i obrazy, jakie nazwy własne generują w odbiorcach tekstu wyjściowego dzięki ich znaczeniu na poziomie leksykalnym, są wielokrotnie nieuchwytnie dla odbiorców tekstu docelowego, co stanowi jedną z konsekwencji stosowania naturalizacji przez tłumaczy literatury dziecięcej⁷. Kolejną jest zatracanie się wspomnianej już „niepowtarzalności” formy słowotwórczej i fonetycznej, jaką przyjmuje dana nazwa własna w oryginale. Nie ulega zatem wątpliwości, że stosowanie naturalizacji zaburza potencjał znaczeniowy, który wybrana nazwa własna wyraża w tekście oryginalnym. Z naturalizacją tekstu wyjściowego wiąże się niejednokrotnie zastosowanie różnorodnych strategii manipulacji nim na poziomie morfologicznym, gramatycznym, stylistycznym, fonologicznym, a w efekcie także na poziomie semantycznym.

Tłumacze literatury dziecięcej nader często pozwalają sobie na ingerencję w treść i formę tłumaczonego dzieła, czego rezultatem są znaczne różnice w tekście docelowym w stosunku do tekstu wyjściowego. Mówiąc o takiej ingerencji tłumacza, mamy na myśli transformację tekstu w postaci „poszerzenia”, „skrócenia” lub „streszczenia” tekstu oryginalnego oraz reinterpretacji towarzyszących mu ilustracji⁸. Osoby zajmujące się przekładem literatury dziecięcej tłumacząc swoje zabiegi chęcią dopasowania treści zawartych w tekście oryginalnym do realiów kultury, w której żyje odbiorca tekstu docelowego, i uniknięcia sytuacji, w których tekst przetłumaczony jest niezrozumiały, kulturowo „obcy” i w konsekwencji odrzucony przez młodego czytelnika⁹.

O tłumaczeniu tytułów powieści Beatrix Potter

Materiał analizowany w niniejszym artykule pochodzi z 19 oryginalnych wersji opowieści Beatrix Potter i ich przekładów z angielskiego na polski.

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ E. MANASTERSKA-WIĄCEK: *Procesy ogólnokomiczne w wierszach dla dzieci Juliana Tuwima i Jana Brzechwy oraz ich przekładach na język rosyjski*. W: *Język trzeciego tysiąclecia III. Zbiór referatów z konferencji. Kraków, 4–7 marca 2004*. T. 2: *Konteksty przekładowe*. Red. M. PIOTROWSKA. Kraków 2005, s. 69.

⁸ Z. SHAVIT: *Translation of Children's Literature*. In: *The Translation of Children's Literature: a Reader*. Ed. G. LATHEY. Clevedon 2006, s. 26.

⁹ G. LATHEY: *Introduction*. In: *The Translation of Children's Literature...*, s. 7.

Zabawę z nazwą własną oraz ze związanym z nią potencjałem konotacyjnym i humorystycznym ukazany przez polską tłumaczkę obrazuje prezentowane w tabeli 1 zestawienie tytułów wybranych utworów.

Tabela 1

Tytuły opowieści Beatrix Potter w oryginale i w przekładzie Mirosławy Czarnockiej-Wojs (część 1)

Tytuł oryginału	Polskie tłumaczenie
The Tale of Peter Rabbit	Opowieść o króliku Piotrusiu
The Tale of Benjamin Bunny	Opowieść o króliczku Beniaminku
The Tale of The Flopsy Bunnies	Opowieść o króliczkach Funi
The Tale of Jemima Puddle-Duck	Opowieść o kaczee Karolce
The Tale of Mrs. Tittlemouse	Opowieść o pani Odrobince
The Tale of Tom Kitten	Opowieść o Tomku Kocurku
The Tale of Two Bad Mice	Opowieść o niegrzecznych myszkach
The Tale of Little Pig Robinson	Opowieść o prosiaczku Robinsonie
The Tale of Pigling Bland	Opowieść o prosiaczku Milutku
The Tale of Johnny Town-Mouse	Opowieść o Janku Mieszczuchu

Według Anny Danuty Fornalczyk nazwy własne w tekstach literackich przygotowanych z myślą o młodych czytelnikach służą przede wszystkim identyfikacji miejsca akcji danej historii i bohaterów osadzonych w jej realiach¹⁰. Jednakże oprócz funkcji referencyjnej niektóre nazwy własne w literaturze dziecięcej pełnią także funkcję ekspresywną, budząc w czytelnikach sympatię do bohaterów, którym są one przypisane¹¹. Dzięki dodaniu odpowiednich sufiksów do rdzenia poszczególnych nazw własnych Czarnocka-Wojs podkreśla w swoim przekładzie formy zgrubiałe i zdrobniałe, co pozwala jej oddać ich funkcję ekspresywną. W języku angielskim funkcja ekspresywna nazw własnych wyrażana jest dzięki użyciu poszczególnych przymiotników dookreślających rzeczowniki, jak np. *little* lub *bad*. Niestety w przypadku czytelników polskich biegle władających językiem angielskim dookreślenia te nie budzą tak silnie nacechowanych konotacji, jak dzieje się to w wypadku wyrazów polskich zakończonych wybranymi sufiksami, które oprócz nowego znaczenia nadają im również nowe brzmienie. Nietrudno też zauważyć, że w niektórych przypadkach Czarnocka-Wojs zastępuje imiona angielskie imionami polskimi, wstawiając formy zdrobniałe i zgrubiałe w miejscach, w których nie pojawiają się one w tekstach oryginalnych.

¹⁰ A.D. FORNALCZYK: *Translating Anthroponyms as Exemplified by Selected Works of English Children's Literature in Their Polish Versions*. Łódź–Warszawa 2010, s. 65.

¹¹ Ibidem.

Kolejną grupę tytułów (por. tab. 2.) wprowadzonych przez tłumaczkę wyróżniają dźwiękonaśladowcze nazwy własne zwane „imionami onomatopeicznymi”, które mają za zadanie wywoływać pewne skojarzenia w odbiorcach przetłumaczonego tekstu w związku z dźwiękami, jakie wydają noszący je bohaterowie¹²:

Tabela 2

Tytuły opowieści Beatrix Potter w oryginale i w przekładzie Mirosławy Czarnockiej-Wojs (część 2)

Tytuł oryginału	Polskie tłumaczenie
The Tale of Mrs. Tiggly-Winkle	Opowieść o pani Tuptusiowej
The Tale of Squirrel Nutkin	Opowieść o wiewiórce Chrupku

Pani Tuptusiowa jest więc utożsamiana z charakterystycznym dla niej „tupaniem”, czyli sposobem poruszania się małymi krokami i towarzyszącymi temu dźwiękami powstającymi w momencie zetknięcia się stopy z powierzchnią, po której bohaterka się porusza. Z kolei postać wiewiórki o imieniu Chrupek przywołuje na myśl dźwięki kruszenia orzechów.

Zarówno w wypadku tworzenia tekstu literackiego kierowanego do dzieci, jak i tłumaczenia go na inne języki spotykamy się z przypadkami „nadawania bohaterom literackim oryginalnych lub nieznacznie zmienionych imion bądź nazwisk znanych, realnych postaci”¹³. Są to tzw. nazwy aluzyjne. Mają one „na celu wywołanie u czytelnika skojarzeń związanych ze znaną im postacią i przeniesienie ich na fikcyjną postać tekstu literackiego”¹⁴. Podobny zabieg może być stosowany również wobec nazw miejsc (por. tab. 3.):

Tabela 3

Tytuły opowieści Beatrix Potter w oryginale i w przekładzie Mirosławy Czarnockiej-Wojs (część 3)

Tytuł oryginału	Polskie tłumaczenie
The Tailor of Gloucester	Opowieść o krawcu, kocie i myszach
The Tale of Ginger and Pickles	Imbir i Korniszon
The Tale of Mr. Tod	Opowieść o panu Lisie
The Tale of The Pie and The Patty-Pan	Opowieść o przygodzie Gwendoliny

W konsekwencji, słynna legenda o krawcu z Gloucester, któremu myszy pomogły uszyć wykwinne odzienie ślubne dla burmistrza miasta, traci na zna-

¹² I. KROMP: *Uwagi o użyciu literackich nazw własnych w wybranych niemieckich i polskich powieściach dla młodzieży oraz ich przekładzie*. W: *Język trzeciego tysiąclecia III...*, s. 62–63.

¹³ Ibidem, s. 66.

¹⁴ Ibidem.

czeniu w tekście tłumaczonym przez Wojs-Czarnocką. Z kolei imię Gwendolina kojarzyć się może bardziej ze średniowieczną damą dworu aniżeli z pasztetem i foremką do pieczenia ciast, o których mowa w bajce. Niestety, tłumaczka nie jest też w pełni konsekwentna w swoich translatorskich zabiegach, rezygnując ze słowa „opowieść” w przekładzie utworu *The Tale of Ginger and Pickles*, którego tytuł w języku polskim przyjmuje postać *Imbir i Korniszon*. Oczywiście jest zatem, że w przypadku wymienionych tytułów tłumaczka nie transferuje antroponimów, lecz buduje ich spolszczone wersje poprzez użycie rzeczowników pospolitych lub wprowadzając własne nazwy niezwiązane z ich oryginalnymi odpowiednikami. Brak związku etymologicznego, graficznego czy chociażby brzmieniowego jest oczywisty dla polskiego czytelnika, który zna teksty Potter w ich wersjach oryginalnych.

Słowo „opowieść” nie pojawia się również w tytule całej książki, który po polsku brzmi: *Bajki dla najmłodszych*. Zmiana ta jest nieuzasadniona, ponieważ bajka to utwór literacki, którego cechą charakterystyczną jest występowanie morału wprowadzanego przez autora w celach wychowawczych i wyrażanego wprost. Takiego zabiegu literackiego nie zauważamy w utworach Potter.

Do ostatniej grupy zaliczone zostały tytuły, w których zawarte nazwy własne określają cechy charakterystyczne i aktywności, jakim poświęcają się bohaterowie (por. tab. 4).

Tabela 4

Tytuły opowieści Beatrix Potter w oryginale i w przekładzie Mirosławy Czarnockiej-Wojs (część 4)

Tytuł oryginału	Polskie tłumaczenie
The Tale of Timmy Tiptoes	Opowieść o Tomku Fistaszku
The Tale of Mr. Jeremy Fisher	Opowieść o Jeremiaszu Rybaku
The Tale of Samuel Whiskers	Opowieść o Samuelu Wąsaczu

O typologii nazw własnych w utworach Beatrix Potter

Podział nazw własnych zaproponowany przez Hejwowskiego zakłada istnienie: antroponimów, toponimów, zoonimów, fitonimów, chrematonimów oraz ideonimów, jako odrębnych kategorii, do których poszczególne nazwy są przypisywane¹⁵. Każda z wymienionych kategorii definiuje konkretną grupę nazw własnych. Do grupy antroponimów zaliczane są: imiona, nazwiska, przezwiska,

¹⁵ K. HEJWOWSKI: *Iluzja przekładu*. Katowice 2015, s. 136–141.

przydomki, nazwy rodzin i rodów, jak również nazwy zespołów i grup ludzi¹⁶. W roli antroponimów występują w języku polskim przymiotniki, rzeczowniki i grupy rzeczownikowe, a także skróty i skrótowce¹⁷. W języku angielskim rolę antroponimów przyjmują również przedimki i zaimki¹⁸. Jak stwierdza Fornalczyk, „słowo *antroponim* wywodzi się od dwóch greckich słów: *anthropos*, które oznacza ‘człowieka’ oraz *onoma*, które oznacza ‘imię’”¹⁹. Twórcy literatury dziecięcej wykorzystują antroponimy przede wszystkim jako nazwy personifikowanych bohaterów zwierzęcych pojawiających się w ich utworach²⁰. Taką też funkcję pełnią antroponimy w opowieściach Beatrix Potter i ich tłumaczonych wersjach (por. tab. 5.).

Tabela 5

Antroponimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
Simpkin	Simpkin
Mr. McGregor	pan Gregorski
Flopsy	Funia
Mopsy	Misia
Cotton-tail	Puchatka
Mrs. Rabbit	Pani Królikowa
Sally Henny-penny	kura Pstrokatka-Czubatka
Mittens	Mitenka
Moppet	Feminka
Mr. Drake Puddle-duck	Pan Damian

W przypadku imienia „Simpkin” tłumaczka stosuje czysty transfer z tekstu wyjściowego. Z kolei nazwisko „Gregorski” jest transferem z modyfikacją adaptacyjną, zgodnym z zasadami polskiej morfologii. Imiona takie jak: „Misia”, „Funia”, „Puchatka”, „Mitenka” i „Feminka”, to słowa, które rzadko występują w języku polskim lub które wyszły z użycia i nie mają już żadnego znaczenia lub ich sensy nie są wyraźnie sprecyzowane. Jednakże sufiksy, którymi są one zakończone, przywodzą na myśl pozytywne skojarzenia. W imieniu „Pstrokatka-Czubatka” widoczna jest również wyjątkowo trafna zabawa rymem, którą uprawia tłumaczka, aby nadać nazwę jednej z kluczowych i szczególnie zabawnych

¹⁶ Ibidem, s. 136.

¹⁷ Ibidem, s. 137.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ A.D. FORNALCZYK: *Translating Anthroponyms...*, s. 56.

²⁰ Ibidem.

bohatek w utworach Potter. Tłumacząc antroponimy z angielskiego na polski, Czarnocka-Wojs stosuje też ekwiwalenty słownikowe dotyczące konkretnych nazw własnych lub wprowadza takie nazwy, które w żaden sposób nie są związane z ich odpowiednikami z oryginalnych wersji tekstu.

Do grupy toponimów zaliczane są nazwy własne określające elementy, które tworzą krajobraz danego miejsca²¹. Oprócz inwencji twórczej, którą wykorzystuje tłumaczka, aby stworzyć własne, oryginalne określenia dotyczące poszczególnych miejsc, zauważamy także jej tendencję do posiłkowania się kwalifikatorami typu „hrabstwo” lub „ulica” (por. tab. 6.).

Tabela 6

Toponimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
Gloucestershire	hrabstwo Gloucester
Gloucester	pewne angielskie miasto
Westgate Street	ulica Zachodniobramska
Stymouth	miasto
Woodbine Lane	ulica Topolowa
Piggery Porcombe	gospodarstwo
Oatmeal Crag	Owsiana Turnia
College Green	szkolne błonia
Owl Island	Sowia Wyspa
Bull Banks	Bycze Wzgórze

W niektórych przypadkach widoczna jest całkowita rezygnacja ze złożonej nazwy własnej na rzecz rzeczownika pospolitego. Z oryginalnego tekstu dowiadujemy się o etymologii nazwy miasta Stymouth, czego nie można powiedzieć o tekście tłumaczonym na język polski. Być może za użyciem owej strategii translatorskiej kryje się chęć dostosowania tekstu do konwencji kultury, w której żyją polscy czytelnicy.

Zoonimy, czyli nazwy własne nadane zwierzętom, oraz fitonimy, czyli nazwy nadawane roślinom, to kolejne dwie kategorie nazw własnych, które tworzą rzeczowniki pospolite, zarówno w oryginalnej wersji utworów, jak i w ich polskich tłumaczeniach. Rzeczowniki pospolite stosowane są przez Potter do określenia wszystkich typów roślin oraz tylko tych zwierząt, które nie wykazywały cech ludzkich. Identycznie postępuje Czarnocka-Wojs, która w miejsca rzeczowników angielskich wstawia uznane polskie ekwiwalenty (por. tab. 7., 8.).

²¹ K. HEJWOWSKI: *Iluzja przekładu...*, s. 139.

Tabela 7

Zoonimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
rats	szczury
larks	skowronki
rooks	gawrony
jackdaws	kawki
trout	pstrąg
hens	kury
cock	kogut
canary	kanarek
cow	krowa
geese	gęsi

Tabela 8

Fitonimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
black-currant bushes	krzaki czarnej porzeczki
fir-tree	sosna
onions	cebula
poppies	maki
corn-flowers	chabry
potatoes	ziemniaki
cabbages	kapusta
parsley	pietruszką
radishes	rzodkiewki
camomile	rumianek

Ponowne zastosowanie strategii translatorskiej polegającej na użyciu uznanych polskich ekwiwalentów zamiast angielskich rzeczowników pospolitych pozwoliło polskiej tłumaczce choć częściowo uchwycić ducha XVIII-wiecznej Anglii (por. tab. 9.).

Tabela 9

Chrematonimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
swords	szable
periwigs	peruki
full-skirted coats with flowered lappets	surduty z kwiecistymi wyłogami

ruffles	żaboty
spy-glasses	lunety
little box bed	małe łóżko zrobione z pudełka
donkey cart	wóz ciągnięty przez osła
gold-laced waistcoats of paduasoy and taffeta	obszyte złotem kamizelki z jedwabiu i tafty
brown leather boots	brązowe skórzane buty
gaiters	Getry

Chrematonimy, czyli nazwy rzeczy wytworzonych własnoręcznie przez człowieka²², są zatem elementami najlepiej wyrażającymi sens XIX- i XX-wiecznej kultury brytyjskiej.

W przypadku tłumaczenia ideonimów określających „duchowe” wytwory danej kultury²³ Czarnocka-Wojs używa czasem nazw własnych, które są w pełni dostosowane do konwencji kultury polskiej, ale w żaden sposób nie są związane z ich angielskimi odpowiednikami na poziomie semantycznym (por. tab. 10.).

Tabela 10

Ideonimy w opowieściach Beatrix Potter

Nazwa oryginalna	Polskie tłumaczenie
Black Bull	Czarny Byk (nazwa oberży)
House and Farrier	Koń i Kowal (nazwa oberży)
Pig and Whistle	Dzban i Gwizdek (nazwa oberży)
Crown and Anchor	Korona i Kotwica (nazwa oberży)
Ginger and Pickles	Imbir i Korniszon (nazwa sklepu)
the land of the Bong tree	kraj drzewa Bong
Grand co-operative Jumble!	Wielka wyprzedaż na dobry początek!
The Contented Siskin	Zadowolony Czyżyk (herbaciarnia)
Henny's Opening Sale!	Pstrokatka otwiera sklep!
Styford Mill	Młyn

Tłumaczka wprowadza do swojego przekładu wyrazy takie jak „koń” i „dzban”, które są utożsamiane z polskimi oberżami dużo bardziej niż angielskie wyrazy „pig” i „house”.

²² J. GRZENIA: *Słownik nazw własnych*. Warszawa 1998, s. 20, podają za: K. HEJWOWSKI: *Iluzja przekładu...*, s. 141.

²³ Ibidem.

O wyrażaniu tego, co „niewyraźalne”, w utworach Beatrix Potter

Autorką ilustracji do *Bajek dla najmłodszych* jest Jadwiga Abramowicz. Ilustratorka opracowała 47 różnorodnych rysunków, które towarzyszą tekstowi tłumaczonych bajek. Wybrane ilustracje są kilkakrotnie powielane na różnych stronach książki, co w żaden sposób nie współgra z ogólnie przyjętym założeniem, że rysunki w utworach literackich kierowanych do młodych czytelników odgrywają niejednokrotnie ważniejszą rolę niż sam tekst. W przypadku oryginalnych wersji omawianych opowieści liczba ilustracji przygotowanych przez Potter do każdego z jej utworów waha się od 28 do 56, co w sumie daje dziesięciokrotnie większą liczbę niż w wersji polskiej. Dodać należy również, że żadna ilustracja w oryginalnej wersji bajek nie pojawia się dwukrotnie. Jak stwierdza Ritta Oittinen, „ilustracja może być definiowana jako forma wizualnego przekładu uzupełniająca przetłumaczony tekst, któremu towarzyszy”²⁴. Z całą pewnością rysunki Abramowicz są nadmiernie dostosowane do konwencji kultury polskiej początku lat 90. XX w. Ograniczona liczba „burech” barw absolutnie nie współgra z kolorystyką ilustracji przygotowanych przez Potter. Abramowicz nie zachowuje realistycznych proporcji dotyczących rozmiarów obiektów świata ożywionego, czego rezultatem są wizje absurdalnie abstrakcyjne. Atmosfera epoki wiktoriańskiej, która przepelnia oryginalne wersje omawianych bajek, zostaje zastąpiona przez Abramowicz posmakami smutnych polskich realiów początku lat 90. ubiegłego wieku. Tytułowy królik Piotruś swym wyglądem przypomina raczej postać zająca z radzieckiej bajki *Wilk i Zając*, ubrany w koszulkę polo w kratkę i krótkie spodenki na szelkach. Być może właśnie tego typu sposoby uchwycenia „angielskiej” rzeczywistości, w której nie żył Peter Rabbit, pozwoliły artystce dotrzeć do młodych czytelników w naszym kraju.

Wnioski

Dzięki utrzymaniu niektórych obcych elementów kulturowych w swoim przekładzie tłumaczka przedstawia czytelnikom tylko fragmentarycznie wierny obraz kultury brytyjskiej, która w przepiękny sposób ukazana została przez Beatrix Potter w jej oryginalnych tekstach, uzupełnionych przez jej ilustracje.

²⁴ R. OITTINEN: *The Verbal and the Visual: On the Carnivalism and Dialogics of Translating for Children*. In: *The Translation of Children's Literature...*, s. 95.

Może to mieć swoiste konsekwencje dla odbioru tekstu przez młodych czytelników, którzy bez możliwości poznania kolorytu lokalnego oraz specyfiki kultury, gdzie powstał tekst, prawdopodobnie będą go interpretować, bazując na polskiej rzeczywistości. Celem niniejszego artykułu było ukazanie wyzwań translatorskich, przed którymi stoją tłumacze literatury dziecięcej, oraz możliwych konsekwencji nadmiernego stosowania przez nich naturalizacji tekstu wyjściowego.

Марцин Глиньски

**О передаче имен собственных в романах Беатрис Поттер, переведенных
Мирославой Чарноцкой-Войс**

Резюме

Настоящая статья содержит результаты анализа передачи имен собственных в романах Беатрис Поттер, переведенных Мирославой Чарноцкой-Войс в 1991 году и опубликованных издательством АЛФА в Варшаве. Анализ учитывает перевод антропонимов, топонимов, зоонимов, фитонимов, хремотонимов и идеонимов, которые содержат диминутивные и аугментативные формы имен существительных и имен прилагательных, а также представляют культуру Великобритании. При анализе были приняты во внимание реалии 90-х годов прошлого века, которые могли оказать влияние на интерпретацию польских переводов произведений Беатрис Поттер детьми и взрослыми.

Marcin Gliński

**About Mirosława Czarnocka-Wojs's Proper Name Translations in the Polish
Edition of *The Complete Tales* by Beatrix Potter**

Summary

The following article is devoted to the analysis of the proper name translations introduced by Mirosława Czarnocka-Wojs into her Polish edition of *The Complete Tales* by Beatrix Potter, published in 1991 by Wydawnictwo ALFA in Warsaw. Proper names, such as anthroponyms, toponyms, zoonyms, phytonyms, chremonyms and ideonyms, containing some scores of diminutive and augmentative forms of nouns and adjectives, and revealing the culture of Great Britain, are held under close scrutiny by the author of the article. The Polish reality of the 1990s was taken into consideration during the analysis of the enumerated elements as one of the possible aspects that might have influenced the adults' and children's interpretation of Beatrix Potter's works.